

Štatut "Hrv. školskoga muzeja u Zagrebu."¹

§. 1. "Hrv. pedagoško-književni zbor u Zagrebu" osniva i izdržava uz pripomoć vis. kr. zem. vlade, odjela za bogoštavlje i nastavu, školski muzej, koji će se smjestiti u prostorima "Hrvatskoga učiteljskog doma".

§. 2. U tom "Hrv. školskom muzeju" prikupljat će se i pohranjivati sve, što se odnosi na prošlost hrv. pučkoga školstva, na njegov razvitak i sadašnje stanje, i sve što pripada permanentnoj izložbi učila za pučke (niže i više) i učiteljske škole.

§. 3. Prema tomu dijeli se "Hrv. školski muzej" na historijski [i] moderni odsjek.

A. Historijski odsjek

U tom će se odsjeku pribirati:

1. školske knjige i časopisi, učila, školski zakoni, propisi, nacrti, statistički podaci, programi, slike i sve, što je karakteristično po prošlost našega pučkog školstva;

2. književni rad hrv. pučkih učitelja od najstarijih vremena do danas;

3. domaći izumi, koji se odnose na pučku školu;

4. različni predmeti, koji su u savezu s pučkom školom svih vremena, kao što su: slike znamenitih ljudi za školstvo, nekadašnje nošnje učitelja, spomen-predmeti na znamenite učitelje, spomenice, rukopisi, medalje, pečati, diplome, dekreti, priznanice, školske zastave, zbirke starinskih crkvenih i školskih pjesama, pravila i radovi hrv. učitelj. društava itd.

B. Moderni odsjek

U ovom će se odsjeku prikazati sadašnje uređenje pučkih (nižih i viših), učiteljskih i stručnih škola ovim redom:

1. Vjeronauk (slike, učila, savremene škol. knjige).

2. Početna stvarna obuka (predmeti, modeli, slike, posebne zbirke, druga učila, savremena hrv. literatura).

3. Jezična obuka (učila i savremene škol. knjige).

4. Računalstvo i geometr. oblikoslovlje (računaljke geometr. tjelesa, druga učila, savremene škol. knjige).

5. Zemljopis (globi, karte, plastičke karte, slike i druga učila, savremene škol. knjige).

6. Povijest (slike, karte i druga učila, savremene školske knjige).

7. Prirodopis (prirodnine, aparati, modeli, slike, posebne zbirke prirodnina, tehnološke zbirke, normalne zbirke prirodnina za pojedine vrste škola, savremene školske knjige itd.).

¹ *Hrvatski školski muzej – njegov postanak i uređenje*. (1902). Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor, str. 21-25.

8. Fizika i kemija (aparati, modeli, normalne zbirke, druga učila, savremene školske knjige).

9. Krasnopis (učila, pisanke, pisaci pribor, radnje učenika itd.)

10. Risanje (modeli, predlošci, sprave, druga učila, risači, materijal itd.).

11. Pjevanje i glazba (učila i različna pomagala za obuku, pjesmarice, savremene školske knjige itd.).

12. Gimnastika (sprave, modeli, slike i druga učila, savremene školske knjige itd.).

13. Gospodarstvo i kućanstvo (modeli, oruđe, zbirke, vrste tla, slike i modeli o gojenju voćaka, preparati, zbirke sjemenja i plodina, nacrti škol. vrtova, različna učila, savremene školske knjige itd.).

14. Muški ručni rad (modeli razliĉnih sistema ruĉnoga rada, slike, oruđe, zbirke drveta, druga učila, uĉeniĉke radnje, savremene škol. knjige itd.).

15. Źenski ručni rad (uzorci Źenskih ruĉnih radnja razliĉnih sistema, slike, predlošci, različna učila, oruđe, zbirke razliĉnoga materijala za ručni rad, normalne zbirke, radnje uĉenica, kostimi narodnih nošnja izraĉdenih u školama itd.).

16. Humanitarno-uzgojni zavodi: a) ĉuvališta i zabavišta, b) zavodi za slijepu djecu, c) zavodi za gluhonijemu djecu, d) zavodi za zapuštenu djecu, e) sirotišta. (Uĉila, nacrti, modeli, radnje uĉenika itd.).

17. KnjiŹnica za mladeŹ, u koju pripadaju hrvatske i srpske knjige i ĉasopisi za mladeŹ.

18. Pedagogija, gdje ĉe biti pribrana sva pedagoško-didaktiĉka i ina djela hrvatska, srpska i tuđa, koja su utjecala na obrazivanje hrv. puĉkih uĉitelja i razvitak hrv. puĉkoga školstva.

19. Struĉne škole i to: a) šegrtske škole, b) struĉne škole za djeĉake, c) struĉne škole za djevojke.

20. Uzgojne igraĉke.

21. Povremena izloŹba učila.

§. 4. "Hrv. školski muzej" izdrŹava se: a) potporom vis. kr. zem. vlade; b) potporom korporacija, društava i privatnika; c) darovima; d) provizijom, koja ĉe se dobiti za posredovanje kod prodaje učila (§. 11.); e) preduzećima, što ih "Hrv. ped.-knjiŹevni zbor" udešava u tu svrhu; f) sredstvima "Hrv. ped.-knjiŹ. zbora."

§. 5. Vlasnik "Hrv. školskoga muzeja" je "Hrv. pedagog.-knjiŹev. zbor", koji njim upravlja.

§. 6. Muzejem upravlja neposredno ĉuvar muzeja, kojega između svojih ĉlanova na tri godine postavlja upravni odbor "Hrv. ped.-knjiŹ. zbora."

ĉuvar je muzeja odgovoran za sav poredak i sve predmete u muzeju. On vodi inventar i obavlja sve pisarske poslove muzeja. U sjednicama i skupštinama "Hrv. ped.-knjiŹ. zbora" izvještuje o poslovima muzeja.

Za svoje poslovanje odgovara ĉuvar muzeja upravnomu odboru "Hrv. pedagog.-knjiŹ. zbora."

Prema prilikama dat će mu se stalna godišnja nagrada iz sredstava "Hrv. ped.-knjiž. zbora."

§. 7. Svi predmeti, što su pohranjeni u škol. muzeju, vlasništvo su "Hrv. pedagoško-književnog zbora." Izuzimaju se samo predmeti, za koje je izlagatelj sebi izrično pridržao pravo vlasništva.

Ako izlagatelj sebi pridržava pravo vlasništva na izložene predmete i učila, može uprava muzeja od njega zatražiti neku pristojbu za izlaganje. O takvim predmetima može "Hrv. ped. knjiž. zbor" štampom izdati posebne prospekte i besplatnih ih dijeliti polaznicima muzeja, ili ih priložiti k časopisima, što izlaze nakladom "Hrv. pedagog.-knjiž. zbora." Troškove štampanja za takve prospekte nosi izlagatelj, a pristojbu za posebne priloge spomenutim časopisima ustanovit će predsjedništvo "Hrv. ped.-knjiž. zbora" sporazumno s urednicima dotičnih časopisa.

§. 8. "Hrv. ped.-knjiž. zbor" dat će po svojim članovima i drugim stručnjacima na trošak dotičnoga izložitelja ocjenjivati učila i djela, koja mu stignu za školski muzej i preporučivat će ih interesovanim krugovima za nabavu.

Ocjena i oglašivanje učila i pedagoških djela objavljuivat će se pod rubrikom "Škol. muzej" u "Napretku", glasilu "Hrv. ped.-knjiž. zbora" i prema shodnosti u drugim novinama.

Predloženi i ocijenjeni predmeti i pedagoška djela vlasništvo su škol. muzeja, dotično "Hrv. ped. knjiž. zbora."

§. 9. Učila iz muzeja daju se uz posebne potvrdnice školama i pojedincima samo na proučavanje i prokušavanje.

Takvom zgodom oštećen predmet morat će dotičnik: a) zamijeniti novim predmetom iste vrste, ili b) odštetiti novčanim iznosom označenim u inventaru.

Troškove za dostavu i povratak nosi onaj, komu se šalju zatražene stvari.

§. 10. Škol. muzej pristupan je općinstvu u dane i uz uvjete, koje za to odredi upravni odbor "Hrv. ped.-knjiž. zbora." Polaznici muzeja mogu svoja imena ubilježiti u posebnu knjigu.

Polaznicima muzeja bit će na raspolaganje "Katalog hrv. škol. muzeja", koji će se dobivati kod čuvara muzeja uz primjerenu odštetu.

§. 11. Uprava školskoga muzeja posredovat će kod pojedinih oblasti, škola ili osoba kod nabave različnih učila, ali će tako naručitelj, kako i tvrtka, kod koje se naručuje, za uloženi trud i skrb muzeju platiti desetpostotnu pristojbu od dotičnoga računa.

§. 12. S povremenim izložbama spojiti će se demonstrativna predavanja. Pristup k takovim predavanjima dopustit će se pozvanicima uz posebnu ulazninu u korist školskoga muzeja.

§. 13. Ovaj štatut odobrava upravni odbor "Hrv. ped.-knjiž. zbora", a popuniti ili promijeniti može ga samo glavna skupština "Hrv. ped.-knjiž. zbora", i to na prijedlog upravnoga odbora.

Prihvaćeno i odobreno u sjednici upravnoga odbora "Hrv. ped.-knjiž. zbora" u Zagrebu 31. siječnja 1901.